

ЗАХАРЧЕНКО Андрій

завідувач науково-дослідної лабораторії публічної безпеки громад Донецького державного університету внутрішніх справ, доктор юридичних наук, професор

БОБКОВА Антоніна

головний науковий співробітник науково-дослідної лабораторії публічної безпеки громад Донецького державного університету внутрішніх справ, доктор юридичних наук, професор, академік Національної академії правових наук України, заслужений юрист України

ЩОДО РОЗРОБЛЕННЯ МІСЦЕВИХ ПРОГРАМ «ПОЛІЦЕЙСЬКИЙ ОФІЦЕР ГРОМАДИ»

Незважаючи на дестабілізуючі чинники, спричинені широкомасштабною збройною агресією російської федерації проти України, Національна поліція України продовжує повноцінно виконувати свої завдання, у тому числі реалізує низку проєктів, спрямованих на зміцнення публічної безпеки і порядку. Одним з найбільш важливих серед них є проєкт «Поліцейський офіцер громади», основними цілями якого є побудова сталої співпраці поліції з громадою для спільного створення безпечного середовища, інтеграція поліції в суспільство, задоволення безпекових потреб громадян, залучення до партнерства усіх зацікавлених сторін, ефективно та консолідоване вирішення локальних проблем громади. Станом на кінець 2022 року 1011 поліцейських офіцерів обслуговували 578 територіальних громад у 23 регіонах держави, і наразі триває розширення цього проєкту [1; 2].

У межах реалізації вищевказаного проєкту набула поширення практика, за якою започаткування роботи поліцейських офіцерів на територіях певних громад супроводжується розробкою та затвердженням відповідними сільськими селищними, міськими радами окремих програм під назвою «Поліцейський офіцер громади». Такі програми, зокрема, передбачають сукупність заходів, які здійснюються органами місцевого самоврядування для підтримки діяльності поліцейських офіцерів громад.

Ідея щодо затвердження цих програм загалом заслуговує схвальної оцінки. Водночас аналіз змісту програм «Поліцейський офіцер громади», затверджених різними органами місцевого самоврядування, вказує й на наявність деяких недоліків, що допускаються під час розроблення зазначених документів.

Окремі питання запровадження та реалізації проєкту «Поліцейський офіцер громади» раніше вже розглядалися представниками юридичної науки. Зокрема, цій тематиці присвячено статті О.І. Безпалової [3], М.В. Голуба [4] та В.П. Кононець [5]. Разом з тим у юридичній науці дотепер не було приділено достатньої уваги організаційно-правовим аспектам, пов'язаним із розробленням вищевказаних місцевих програм.

Наведене свідчить про актуальність заявленої теми та доцільність її дослідження з метою обґрунтування відповідних пропозицій.

Вивчення програм «Поліцейський офіцер громади», затверджених і оприлюднених різними органами місцевого самоврядування, дозволяє

констатувати, що змістовне наповнення таких програм загалом є схожим. Зокрема, у розділі «Завдання програми», як правило, визначається, що громада повідомляє поліцейських офіцерів громади про проблеми у сфері безпеки та сприяє: попередженню правопорушень шляхом створення таких умов, які є некомфортними та небезпечними для правопорушників; застосуванню сучасних технологій для зниження кількості правопорушень; створенню безпечного дорожнього середовища в громаді та протидії порушенням правил дорожнього руху; створенню маршрутів патрулювання з урахуванням думки громади; протидії негативним соціальним явищам (алкоголізм, наркоманія); популяризації здорового способу життя, і ін. Наголошується, що важливою складовою ефективної діяльності поліцейських офіцерів громади є їх матеріально-технічне забезпечення. При цьому місцеві ради в межах програми забезпечують: придбання оргтехніки для роботи поліцейського офіцера громади; облаштування кабінетів меблями; придбання канцтоварів, доступ до мережі Інтернет; придбання службового автомобіля; придбання паливно-мастильних матеріалів для службового автотранспорту поліцейського офіцера громади, проведення ремонту автомобілю та придбання запчастин, матеріалів до нього [6].

Затверджені програми зазвичай містять додаток, що оформлюється у вигляді таблиці, в якій вказується перелік планованих програмних заходів та обсяг видатків для їх фінансування з місцевого бюджету. При цьому привертає увагу те, що у переважній більшості програм такий перелік охоплює лише заходи, спрямовані по покращення матеріально-технічних умов роботи поліцейських офіцерів (поточний ремонт службових приміщень, придбання службового автотранспорту, тощо) [7; 8].

З урахуванням такої практики, не заперечуючи важливості та необхідності належного матеріального забезпечення діяльності поліцейських офіцерів громад, варто зауважити, що ідеологія проєкту «Поліцейський офіцер громади» не зводиться лише до матеріально-фінансової складової, і передбачає, насамперед, запровадження нового формату взаємодії між поліцейськими, громадами та органами місцевого самоврядування, в межах якого поліцейські мають орієнтуватися на потреби населення та своєчасно реагувати на проблеми громади. Зазначене одержало часткове відображення в Інструкції з організації діяльності дільничних офіцерів поліції та поліцейських офіцерів громад, згідно з якою ця діяльність має ґрунтуватися на принципі взаємодії з населенням на засадах партнерства і охоплювати конкретні та ефективні заходи, необхідні для вирішення безпекових питань місцевого значення, визначення спільних напрямів роботи з органами місцевого самоврядування з урахуванням думки і потреб громадськості [9].

Зважаючи на вищевказане, вбачається, що для підвищення практичної значущості та дієвості місцевих програм «Поліцейський офіцер громади» до таких програм поряд із заходами, спрямованими на покращення матеріально-технічної бази діяльності поліцейських офіцерів громади, доцільно включати й інші конкретні заходи безпекової спрямованості, що мають визначатись з урахуванням місцевих потреб та реалізовуватись поліцейськими офіцерами громади у взаємодії з органами місцевого самоврядування.

Поширенню такої практики може слугувати підготовка та затвердження Національною поліцією України методичних рекомендацій щодо розроблення місцевих програм «Поліцейський офіцер громади», які б передбачали удосконалення підходів до змістовного наповнення таких програм.

Врахування наведених пропозицій сприятиме покращенню стану взаємодії органів Національної поліції та органів місцевого самоврядування, що в свою чергу створює умови для більш ефективного забезпечення публічної безпеки і порядку та вирішення безпекових проблем на рівні громад.

Список використаних джерел:

1. Про проєкт «Поліцейський офіцер громади». Офіційний вебпортал Національної поліції України. URL: <https://www.npu.gov.ua/diyalnist/reforma-policiyi/policejskij-oficer-gromadi> (дата звернення: 25.09.2023).

2. Звіт Національної поліції України про результати роботи у 2022 році. Офіційний вебпортал Національної поліції України. URL: <https://www.npu.gov.ua/diyalnist/zvitnist/richni-zviti> (дата звернення: 25.09.2023).

3. Безпалова О.І. Запровадження проєкту «Поліцейський офіцер громади» як крок у напрямі зміцнення місцевої інфраструктури безпеки. Право і безпека. 2020. № 1. С. 13-18.

4. Голуб М.В. Запровадження проєкту «Поліцейський офіцер громади»: реальні дії з наближення поліцейського сервісу до людей (на прикладі Харківської області). Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ. 2020. № 4. С. 108-120.

5. Кононець В., Бойко В., Бойко В. Особливості реформування підрозділів в органах Національної поліції за проєктом «Поліцейський офіцер громади». Підприємництво, господарство і право. 2019. № 11. С. 230-233.

6. Про затвердження Програми «Поліцейський офіцер громади на 2023 – 2025 роки»: Рішення Семенівської сільської ради Бердичівського району Житомирської області від 24 січня 2023 р. № 644. URL: <https://semenivscagromada.gov.ua/docs/1344291/> (дата звернення: 25.09.2023).

7. Про затвердження програми «Поліцейський офіцер громади – 2021 (Правопорядок)»: Рішення Краматорської міської ради від 24 лютого 2021 р. № 5/VIII-205. URL: https://krm.gov.ua/wp-content/uploads/2021/03/resh_5_8_205.pdf (дата звернення: 25.09.2023).

8. Про затвердження Програми «Поліцейський офіцер громади» Роменської міської територіальної громади на 2021-2023 роки: Рішення Роменської міської ради Сумської області від 27 жовтня 2021 р. URL: <https://romny-vk.gov.ua/rishennya-miskoi-radi-uk/8-sklikannya/021-dvadcyatpersha-sesiya-romenskoj-mis/> (дата звернення: 25.09.2023).

9. Про затвердження Інструкції з організації діяльності дільничних офіцерів поліції та поліцейських офіцерів громад: Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 28 липня 2017 р. № 650. Офіційний вебсайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1041-17#Text> (дата звернення: 25.09.2023).